

Barcelona i el centenari de Picasso

Amb aquest mateix títol vaig publicar, a l'*Avui* del 31 d'octubre del 1979, un article recordant que el centenari de Picasso s'acostava i que, de fet, entre la retrospectiva anunciada pel Museu d'Art Modern de Nova York i l'exposició de París exhibint la part més substancial de la donació Picasso, el centenari havia començat, i que calia que Barcelona no quedés reressagada en aquesta celebració.

Hem entrat a l'any del centenari picassià i les coses, pel que fa a casa nostra, no van pas per massa bon camí. Els mateixos errors continuen cometent-se. Abans que res, cal conscienciar l'opinió pública que, si una ciutat hi ha al món que ha de celebrar com és degut aquest aniversari, aquesta ciutat és Barcelona. Ningú no ha rebut de l'artista el que nosaltres hem rebut. París, a causa d'una política intel·ligent i previsor, ha aconseguit que una gran part del tresor picassià que l'artista mateix havia anat acumulant, restés en el seu sòl. Ciutats com Basilea han estat obsequiades per l'artista amb un lot de pintures en saber que la població no consentia que, per motius econòmics, fossin dispersades les obres seves que ja hi havia penjades a les parets del museu, cedides condicionalment per un particular. Arles, a causa de la simpatia de Picasso per aquesta ciutat provençal i de l'amistat que l'unia amb alguns dels seus fills, va rebre una col·lecció esplendorosa d'una seixantena de dibuixos. París mateix, després de l'alliberació de França, aconseguí, a través de Jean Cassou, deu magnífiques pintures. Antíbol, per haver cedit a l'artista unes espaioses sales on treballar, s'ha convertit en un Museu Picasso. El *Guitarrot*, del 1912, peça única i històrica dels anys del cubisme, fou oferta al Museu d'Art Modern de Nova York... Però tot això no és res al costat del que Barcelona ha rebut de Picasso en el transcurs dels anys, començant per l'*Arlequí* (que ja podem anomenar *Arlequí de Barcelona*, puix que fou pintat aquí i donat a la nostra ciutat el 1919) i acabant amb les donacions del 1968 i 1970, el total de les quals suma diversos milers de peces Tal com sona. Tot això ho recordo i cal reblar-ho en la ment dels barcelonins i dels nostres governants perquè compreguin el que hem dit al començament: que si una ciutat té l'obligació moral de celebrar aquest centenari és la nostra.

D'aquí a uns quants dies s'inaugurarà, a Munic, una gran exposició Picasso. Venècia espera rebre-la a la primavera i compta que això li reportarà un milió de visitants. Beyeler, a Basilea, n'està muntant una per al mes de març. Londres prepara, assessorada per Roland Penrose, una gran mostra picassiana que durarà de principis d'estiu fins a la tardor. I Barcelona?

A part de les grans exhibicions i els actes que ja haurien d'haver començat, en el meu article esmentat assenyalava que una de les tasques que havien d'acomplir les nostres autoritats ciutadanes eren la de conscienciar l'opinió pública i la de col·locar les degudes esteles i inscripcions als llocs de la nostra ciutat on Picasso havia viscut i treballat. Totes les ciutats del món que s'estimen una mica consideren un honor l'haver hostatjat una personalitat o alguna figura il·lustre. A la Corunya mateix s'han afanyat a posar una inscripció en el lloc on residí el genial pintor. Entre les adreces de Picasso a

casa nostra, n'hi ha una de prioritària, que és la casa del carrer de la Mercè núm. 3, que fou durant molts anys la principal residència de l'artista, on tornà diverses vegades molt de temps després.

Aquesta casa, quan les mesures que es prenien a l'ajuntament eren degudes a grups de pressió o a criteris personals, es decidí d'enderrocar-la, no sé exactament amb quina excusa. Fa un parell d'anys, acompanyant a visitar la citada mansió una senyora francesa que s'hi interessava, vaig poder comprovar que l'esperança d'alguns veïns sobre la subsistència de la casa era fundada en el fet que, amb la vinguda de la democràcia i el dia que hi hagués eleccions, l'ajuntament no permetria de perpetrar aquella barrabassada. Les eleccions han vingut, l'ajuntament ha estat elegit democràticament, però segons sembla aquella casa continua amenaçada d'enderroc. L'acompliment d'aquest fet fóra un crim que les futures generacions de barcelonins no comprendrien ni ens perdonarien i que ja des d'ara no podem perdonar als qui no s'hi oposin fermament. Que l'ajuntament que deixi dur a terme una atrocitat semblant ni vulgui fer-nos creure, després, que vol festejar dignament el centenari de Picasso. La primera mesura a prendre —la de la dignitat, precisament—, és la d'evitar l'acompliment d'aquesta insensatesa. O és que hi ha una mà negra que treballa contra la ciutat? Un fet així, més aviat ho fa creure, i hem d'esperar que els qui han estat elegits pel poble donin al poble i a la llum pública les explicacions pertinents sobre decisions que ens afecten a tots, que afecten la nostra història i la nostra dignitat. Perquè Picasso no fou un hoste il·lustre de Barcelona, fou un hoste excepcional. En tot cas, estem segurs de quins foren els qui es fregarien les mans si aquell acte denigrant fos perpetrat. Permetre-ho fóra convertir el centenari de Picasso a Barcelona en un acte de dol.

Josep Palau i Fabre

Avui, 21 de febrer del 1981